स्थानीय राजपत्र

भरतपुर महानगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ७, संख्या १, मिति : २०८०/१०/१५

भाग–२

भरतपुर महानगरपालिका व्यावहारिक शुक्रबार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०८०

भरतपुर महानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

भरतपुर, चितवन

बागमती प्रदेश, नेपाल

भरतपुर महानगरपालिका व्यावहारिक शुक्रवार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०८०

प्रस्तावनाः

सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयमा विद्यार्थीको सिकाइ पाठ्यपुस्तकमा मात्र सीमित नगरी व्यावहारिक ज्ञान, सिपका क्रियाकलापमा विद्यार्थीहरुलाई स्वतःस्फुर्त सहभागी हुने अवसर प्रदान गर्न तथा विद्यार्थीहरूमा वातावरण संरक्षण, उद्यमशीलता, स्वावलम्बन, प्राविधिक सिप तथा व्यावसायिक सोच विकास गरी आत्मनिर्भर बनाउनुका साथै विद्यार्थीहरुमा अन्तर्निहित प्रतिभा प्रस्फुटनका लागि प्रोत्साहित गर्ने अवधारणा सहित विद्यालयमा लागु गरिएको व्यावहारिक शुक्रबार कार्यक्रम प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ (२) अनुसार, भरतपुर महानगरपालिका शिक्षा ऐन २०७५ को दफा ३७ बमोजिम यो निर्देशिका जारी गरिएको छ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(१) यस निर्देशिकाको नाम "व्यावहारिक शुक्रबार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०८०" रहेको छ।

(२) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा

(१) विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) "महाशाखा" भन्नाले भरतपुर महानगरपालिकाको शैक्षिक प्रशासन महाशाखालाई सम्झनु पर्छ।

(ख) "नगर कार्यपालिका" भन्नाले भरतपुर महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ।

(ग) "विद्यालय" भन्नाले सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयको रुपमा स्थापना भई सञ्चालनमा रहेको विद्यालय सम्झनु पर्छ र सो शब्दले

प्राविधिक तथा व्यावसायिक धारमा सञ्चालन भएका सामुदायिक विद्यालय समेतलाई जनाउँछ।

(घ) "महानगरपालिका" भन्नाले भरतपुर महानगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ।

(ङ) "ऐन" भन्नाले भरतपुर महानगरपालिका शिक्षा ऐन २०७५ (संशोधित अंकहरु समेत) लाई सम्झनु पर्दछ।

(च) "समिति" भन्नाले भरतपुर महानगरपालिका शिक्षा ऐन २०७५ दफा ८ (तेश्रो संशोधन सहित) बमोजिम गठित नगर शिक्षा समितिलाई सम्झनु पर्छ।

(छ) "व्यवस्थापन समिति" भन्नाले भरतपुर महानगरपालिका शिक्षा ऐन २०७५ दफा १२ (तेश्रो संशोधन सहित) बमोजिम गठित विद्यालय व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ।

(ज) "वडा शिक्षा समिति" भन्नाले भरतपुर महानगरपालिका शिक्षा ऐन २०७५ दफा २ (दोश्रो संशोधन सहित) बमोजिम वडा शिक्षा समिति सम्झनु पर्छ।

(झ) "कार्यक्रम" भन्नाले व्यावहारिक शुक्रबार कार्यक्रम सम्झनु पर्छ।

३. उद्देश्य

(१) बालबालिकाको अन्तर्निहित प्रतिभा प्रष्फूटन गराउन,

(२) पठन पाठनमा सक्रिय सहभागिता गराउन,

(३) कला, संस्कृति, भाषा, भेषभूषा आदिको पहिचान/संरक्षण र प्रबर्द्धनका लागि प्रोत्साहन गर्न,

(४) स्थानीय परिवेश, मौलिकतालाई चिनाउन सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्न,

(५) स्थानीय पर्यटकीय स्थलहरुको पहिचान र प्रबर्धनमा सहयोग गर्न,

(६) सामाजिकीकरणमा अभिवृद्धि गर्न।

४. कार्यक्रम सञ्चालन हुने क्षेत्र र समयावधि

(१) भरतपुर महानगरपालिकाभित्रका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयमा कार्यक्रम सञ्चालन हुनेछ।

(२) कार्यक्रमको समयावधि शैक्षिक क्यालेण्डरमा तोकिएबमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद -२

५. कार्यक्रम सञ्चालन क्षेत्र र क्रियाकलापहरु

क्षेत्र अनुसार कक्षागत रुपमा सञ्चालन गर्न सकिने कार्यक्रम विवरण

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
१	कृषि, पारिस्थितिक प्रणाली र फोहर व्यवस्थापन	कृषि फर्मको अवलोकन र जमिन तथा भवनको क्षेत्रफल मापन	सामाजिक	विद्यालयको फूलवारी निरीक्षण गर्दा लाइनमा हिंड्ने, विरुवाको सुरक्षा गर्ने जस्ता सिपको विकास सम्बन्धी कार्य गराउने	विद्यालयको फुलबारीको हेरचाह (गोडमेल र पानी राख्ने) गर्ने जस्ता क्रियाकलापहरु गराउने	विद्यालयको फुलबारीको हेरचाह (गोडमेल गर्ने र पानी राख्ने) गर्ने जस्ता क्रियाकलापहरु गराउने	कृषि तथा फलफूलका विरुवा साथै विद्यालय हरियाली बनाउनका लागि आवश्यक विरुवा उत्पादन, सुरक्षा, हेरचाह गर्ने, गोडमेल गर्ने र पानी राख्ने जस्ता क्रियाकलापहरु गराउने	कृषि तथा फलफूलका विरुवा साथै विद्यालय हरियाली बनाउनका लागि आवश्यक विरुवा उत्पादन, सुरक्षा, हेरचाह गर्ने, गोडमेल गर्ने र पानी राख्ने जस्ता क्रियाकलापहरु गराउने	कृषि तथा फलफूलका विरुवा साथै विद्यालय हरियाली बनाउनका लागि आवश्यक विरुवा उत्पादन, गमला व्यवस्थापन गरी विक्री गर्ने, विद्यार्थीलाई विरुवा वितरण गरी विद्यालय भित्र वा बाहिर आय आर्जनमा सहभागी गराउने (सिक्दै कमाउदै) जस्ता क्रियाकलापहरु गराउने
			गणित	विद्यालयको फूलवारी निरीक्षण गराइ विरुवाहरुको संख्यामा भन्न लगाउने	विद्यालयको फुलबारीको अवलोकन गरी विरुवाको प्रकार अनुसारको समूहगत संख्या छुट्याउन लगाउने र जोड, घटाउका क्रियाकलाप गराउने	विद्यालयको फुलबारीको अवलोकन गरी विरुवाको प्रकार अनुसारको समूहगत संख्या छुट्याउन लगाउने साथै प्रयोग गरीने औजारको आकार, प्रकार, अनुमानित तौल आदिको बारेमा प्रस्तुति गर्न लगाउने (यी क्रियाकलापलाई गणितीय अवधारणा विकासमा जोड्ने)	कृषि फर्म , तरकारी फर्म, फूलवारी, प्रयोग गरिने औजारको बारम्बारता तालिका तयारी, विद्यालयका कक्षाकोठाको क्षेत्रफल र आयतन मापन, विद्यालय हाताको मापन गरी क्षेत्रफल निकाल्न लगाउने (यी क्रियाकलापलाई समूहको अवधारणा विकासमा जोड्ने)	विद्यार्थीको समूह बनाई उत्पादनका साधनहरुको सूची तयार गरी लागत निर्माण, आय व्यय विवरण र नाफा तथा नोक्सान निकाली निष्कर्ष पेश गर्ने, विद्यालयका कक्षाकोठाको क्षेत्रफल र आयतन मापन, विद्यालय हाताको मापन गरी क्षेत्रफल निकाल्न लगाउने	विद्यार्थीको समूह बनाई कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रफल, परिमिति (प्रचलित एकाईहरुमा) लागत निर्माण, आय व्यय विवरण र नाफा तथा नोक्सान निकाली निष्कर्ष पेश गर्ने, विद्यालयका कक्षाकोठाको क्षेत्रफल र आयतन मापन, विद्यालय हाताको मापन गरी क्षेत्रफल निकाल्न लगाउने

क्र.सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
			विज्ञान	विद्यालयको फूलवारी निरीक्षण गराइ विरुवाहरुको रङ्गहरु बताउन लगाउने	फूलका बोटको लम्बाईको ज्ञान र धारणा सम्बन्धी क्रियाकलाप गराउने (जस्तैः लामो, छोटो, मोटो, ठूलो, सानो तुलना गराउने)	विद्यार्थिहरुको समूह विभाजन गरी मौसमी र वेमौसमी तरकारी वालीको सूची तयार गर्न लगाउने	तरकारी र कृषि वाली उत्पादनका साधनहरुको विवरण तयार गरी माटोको तयारी कार्यको विभिन्न चरणहरुको विवरण पेस गर्न लगाउने	तरकारी र कृषि वालीमा लागत तथा आय व्यय विवरण तयारी गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने	तरकारी र कृषि वालीमा लागत कम गर्ने उपाय, जैविक विषादि र रासायनिक विषादि प्रयोगबाट हुने लाभ हानी र वजार व्यवस्थापन सम्बन्धी अवस्था बारे प्रतिवेदन तयार गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने सिमसार क्षेत्र अवलोकन र प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाउने।
			भाषा विषय	फूलवारीको अवलोकन गरी विद्यार्थीले देखेका कुराहरु कक्षाकोठामा भन्न लगाउने	फूलवारीको अवलोकन गरी उक्त फूलवारीलाई चित्रद्वारा प्रस्तुत गर्न लगाउने	कृषि कार्य तथा फूलवारीको महत्वको वारेमा कम्तिमा एक अनुच्छेद तयार गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने	कृषि, पशुपालन, वागवानी र फूलवारीको महत्वको बिषयमा वक्तृत्वकला, निबन्ध लेखन प्रतियोगिता र नाटक प्रस्तुति जस्ता क्रियाकलापहरु गराउने	कृषि, पशुपालन, वागवानी र फूलवारीको महत्वको बिषयमा वक्तृत्वकला, निबन्ध लेखन प्रतियोगिता र नाटक प्रस्तुति जस्ता क्रियाकलापहरु गराउने। आफ्नो घर वरपरको कृषि उत्पादनको अवस्था, विद्यालय र घरमा रहेको फूलवारीको अवस्था बारेमा व्यक्तिगत प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाउने	नजिकको कृषि तथा फूलखेति रहेको फर्मको अवलोकन गराई वास्तविक कृषकसँगको अन्तर्क्रिया तथा अन्तर्वार्ता सञ्चालन गराउने साथै विद्यार्थीहरुलाई समूहमा विभाजन गराई नेपालमा कृषि तथा फूल उत्पादनमा रहेका समस्या र समाधानका उपाय सम्बन्धी निष्कर्ष प्रस्तुत गर्न लगाउने

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
		फोहर व्यवस्थापन	सामाजिक	विद्यार्थीहरुलाई सफा र फोहरको दुईवटा लाइनमा स्वस्फूर्त उभिन लगाउने, फोहर लाइनमा भएका साथीहरु किन त्यो लाइनमा रहेका हुन् अब सफा लाइनमा बस्न के गर्नु पर्छ जस्ता प्रश्नको उत्तर विद्यार्थीबाट नै खोज्न लगाउने।	विद्यार्थीहरुलाई सफा र फोहरको दुईवटा लाइनमा स्वस्फूर्त उभिन लगाउने, फोहर लाइनमा भएका साथीहरु किन त्यो लाइनमा रहेका हुन् अब सफा लाइनमा बस्न के गर्नु पर्छ जस्ता प्रश्नको उत्तर विद्यार्थीबाट नै खोज्न लगाउने। कक्षाकोठामा वा विद्यालय हाता भित्र उत्पादन भएका फोहरहरुलाई कुहिने र नकुहिने समूहमा छुट्याई भन्न लगाउने र तोकिएको भाँडामा राख्न लगाउने	विद्यालय वा विद्यालय नजिकको कुनै घरमा वर्गिकरण गरी व्यवस्थित फोहर व्यवस्थापन कार्यको अवलोकन गराउने र फोहर व्यवस्थापन कार्यमा प्रयोग हुने सामग्री तथा औजारहरुको सूची बनाउन लगाउने, विद्यार्थीलाई आफ्नो घर वरपरका ५ वटा घरमा गई कुन कुन क्षेत्रबाट कस्ता खालका फोहर उत्पादन हुने रहेछ र फोहर उत्पादन कम गर्न के गर्न सकिएला भन्ने विषयमा छलफल गराउने	विद्यालय वा विद्यालय नजिकको कुनै घरमा वर्गिकरण गरी व्यवस्थित फोहर व्यवस्थापन कार्यको अवलोकन गराउने र फोहर व्यवस्थापन कार्यमा प्रयोग हुने सामग्री तथा औजारहरुको सूची बनाउन लगाउने, विद्यार्थीलाई आफ्नो घर वरपरका ५ वटा घरमा लगातार ३ दिन गई त्यहाँ उत्पादन हुने कुहिने र नकुहिने फोहरको परिमाणको अनुमानित के.जी.मा विवरण तयार गर्न लगाउने। फोहरको वर्गीकरणको आधारमा वृत्तचित्रद्वारा प्रस्तुत गर्न लगाउने। खेतीपाती, फलफुल, पशुपालन फर्मको अवलोकन र समुदायमा रहेका मानिसहरुको काम वा पेशाको विवरण संकलन संलग्नता र एक अर्को पेशा बिचको अन्तर निर्भरता खोजी गरी कक्षाकोठामा प्रस्तुत गर्न लगाउने।	मौरी, कुखुरा, बंगुर फर्म जस्ता क्षेत्रको अवलोकन गराउने वा सम्बन्धित विज्ञलाई कक्षाकोठामा उपस्थित गराई छलफल गराउने, घर, समुदाय, विद्यालय वरपरको टोलमा सार्वजनिक स्थलको सरसफाईमा सहभागी गराउने, मानिसहरुको काम वा पेशाको विवरण संकलन संलग्नता र एक अर्को पेशा बिचको अन्तर निर्भरता खोजी गरी प्रतिवेदन तयार गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने, सिमसार क्षेत्र अवलोकन र प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाउने।	मौरी, कुखुरा, बंगुर फर्म जस्ता क्षेत्रको अवलोकन गराउने वा सम्बन्धित विज्ञलाई कक्षाकोठामा उपस्थित गराई छलफल गराउने, घर, समुदाय, विद्यालय वरपरको टोलमा सार्वजनिक स्थलको सरसफाईमा सहभागी गराउने, मानिसहरुको काम वा पेशाको विवरण संकलन संलग्नता र एक अर्को पेशा बिचको अन्तर निर्भरता खोजी सहित प्रतिवेदन तयार गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने, सबै पेशाको सम्मान गर्दै विद्यार्थीहरुबाट उनीहरुलाई मन पर्ने कुनै पेसाको बारेमा प्रस्तुत गर्न लगाउने।

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
			गणित	विद्यालयमा प्रयोग गरिएका फोहर राख्ने भाँडाहरु अवलोकन गरी भाँडाहरुको रङ्ग भन्न तथा ठूलो वा सानो तुलना गर्न लगाउने	विद्यालयमा प्रयोग गरिएका फोहर राख्ने भाँडाको आकार,तौल र वजन अनुमान गरी भन्न लगाउने	विद्यालयमा उत्पादन भएका फोहरहरुको प्रकार अनुसारको अनुमानित परिमाण सहितको सूची तयार गरी स्तम्भ चित्र बनाउन लगाउने साथै अनुपात निकाल्न लगाउने	विद्यालयमा कुहिने र नकुहिने फोहरको अनुपात निकाल्ने र फोहरबाट मोहर भन्ने नाराका साथ फोहरबाट उत्पादन गर्न सकिने सामग्रीको सूची बनाउन लगाउने फोहर राख्ने भाँडाको क्षेत्रफल र आयतन निकाली प्रस्तुत गर्न लगाउने	विद्यालयमा कुहिने र नकुहिने फोहरको अनुपात निकाल्ने र फोहरबाट मोहर भन्ने नाराका साथ फोहरबाट उत्पादन गर्न सकिने सामग्रीको सूची बनाउन लगाउने नकुहिने फोहरबाट विभिन्न सामग्रीहरुको निर्माण गरी बिक्री गर्न लगाउने	विद्यालयमा कुहिने र नकुहिने फोहरको अनुपात निकाल्ने र फोहरबाट मोहर भन्ने नाराका साथ फोहरबाट उत्पादन गर्न सकिने सामग्रीको सूची बनाउन लगाउने नकुहिने फोहरबाट विभिन्न सामग्रीहरुको निर्माण गरी बिक्री गर्न लगाउने
			विज्ञान	विद्यालय वरपरका विरुवाको पात र फूलहरु संकलन गरी रङ्ग भन्न लगाउने,	विद्यालय वरपरका विरुवाको पात र फूलहरु संकलन गरी रङ्ग भन्न लगाउने, विद्यालयमा प्रयोग भएका कुहिने र नकुहिने फोहर छुट्याउने भाँडाहरुको चित्र बनाउने लगाउने	कक्षाकोठामा उत्पादन भएका कुहिने र नकुहिने फोहर छुट्याएर छुट्टाछुट्टै भाँडामा राख्न लगाउने, विरुवाको पातहरु संकलन गरी एल्वम तयार गर्न लगाउने	कुहिने फोहरलाई व्यवस्थापन गरी कम्पोष्ट मल बनाउने प्रक्रियाको चरणहरु सहित एक अनुच्छेद तयार गर्न लगाउने। विद्यालयमा उत्पादित कम्पोष्ट मललाई विद्यालयको फूलवारी / करेसाबारीका विरुवामा प्रयोग गर्न लगाउने नकुहिने प्लाष्टिकजन्य फोहर जलाउँदा पर्यावरण तथा प्राणीको स्वास्थ्यमा पर्नसक्ने दुष्प्रभाव बारे पुस्तक तथा इन्टरनेटबाट खोजी गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने	घर/विद्यालय भित्र वा बाहिर उत्पादन हुने फोहरको सूची तयार गरी फोहर उत्पादन कम गर्ने उपाय समूहगत रुपमा प्रस्तुत गर्न लगाउने, विद्यालयमा उत्पादित कम्पोष्ट मललाई विद्यालयको फूलवारी / करेसाबारीका विरुवामा प्रयोग गर्न लगाउने नकुहिने प्लाष्टिकजन्य फोहर जलाउँदा पर्यावरण तथा प्राणीको स्वास्थ्यमा पर्नसक्ने दुष्प्रभाव बारे पुस्तक तथा इन्टरनेटबाट खोजी गरी समूहगत रुपमा नजिकको घर/ टोलमा प्लेकार्ड सहित गई बुझाउन लगाउने	फोहरको उत्पादन कम गर्ने उपाय र फोहरको उचित व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रतिवेदन तयारी र प्रस्तुति विद्यालयमा उत्पादित कम्पोष्ट मललाई विद्यालयको फूलवारी / करेसाबारीका विरुवामा प्रयोग गर्न लगाउने नकुहिने प्लाष्टिकजन्य फोहर जलाउँदा पर्यावरण तथा प्राणीको स्वास्थ्यमा पर्नसक्ने दुष्प्रभाव बारे पुस्तक तथा इन्टरनेटबाट खोजी गरी समूहगत रुपमा नजिकको घर/ टोलमा प्लेकार्ड सहित गई बुझाउन लगाउने

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
			भाषा विषय	फोहर र सफा छुट्याउने शव्द संकलन र अभ्यास गराउने	सफा र फोहरसँग सम्बन्धित शव्दावलीहरुको सूची तयार गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने	फोहर र सफा छुट्याइ रङ्ग सहित चित्रद्वारा प्रस्तुत गर्न लगाउने	व्यक्तिगत सरसफाइ सम्बन्धी गीत शिक्षकबाट संकलन वा लेखन गरी गायन क्रियाकलाप गराउने	कक्षाका सबै विद्यार्थीको सहभागिता सुनिश्चित हुने गरी फोहरबाट मोहर शीर्षकमा वक्तृत्वकला प्रतियोगिता आयोजना र सञ्चालन गर्न लगाउने	कक्षाका सबै विद्यार्थीको सहभागिता सुनिश्चित हुने गरी फोहरबाट मोहर शीर्षकमा वक्तृत्वकला प्रतियोगिताको आयोजना र सञ्चालन गर्न लगाउने
२	पर्यटन		सामाजिक	विद्यालय नजिकको पर्यटकीय स्थल/ सार्वजनिक स्थल वा यस्तै स्थलको अवलोकन गराई कक्षाकोठामा भन्न लगाउने	विद्यालय नजिकको पर्यटकीय स्थल/ सार्वजनिक स्थल वा यस्तै स्थलको अवलोकन गराई कक्षाकोठामा भन्न लगाउने	विद्यार्थीहरुले आफ्नो घर वा विद्यालय वरपर देखेका पर्यटकीय स्थलहरुको सूची तयार गर्न लगाउने	पर्यटकहरुसँग गरिने संवादलाई नाटकको रुपमा प्रस्तुत गर्न लगाउने	नजिकको पर्यटन व्यवसायको अवलोकन र व्यवसायीसँग अन्तर्वार्ता लिन लगाई सोका आधारमा पर्यटन व्यवसायको परिचय, फाइदा र बेफाइदाको बारेमा समूहगत प्रस्तुत गर्न लगाउने	पर्यटन क्षेत्रका जानकार व्यक्तिलाई विद्यालयमा आमन्त्रित गरी अन्तर्क्रिया गर्ने र सोका आधारमा आफ्नो क्षेत्रमा सम्भावना रहेका पर्यटन व्यवसायको उदाहरण सहित सोबाट लाभ लिन सकिने उपायहरुको खोजी गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने
			गणित	विद्यालयका अन्य कक्षाका विद्यार्थीहरुको संख्या गणना गर्न लगाउने	विद्यालयका अन्य कक्षाका विद्यार्थीहरुको छात्रछात्रा सहितको संख्या गणना गरी संख्या टिपोट गरेर कक्षाकोठामा प्रस्तुत गर्न लगाउने	नजिकैको कुनै पर्यटकिय स्थलको अवलोकन गरी एक दिनमा उक्त स्थानमा कतिजना मानिसहरु आए संख्यात्मक प्रस्तुति गर्न लगाउने	पर्यटकिय क्षेत्र घुम्न लगाई विगत ५ महिनाको पर्यटकको संख्या टिपोट गर्न लगाउने र स्तम्भ चित्रमा प्रस्तुत गर्न लगाउने	पर्यटक संख्याको आधारमा विगत महिनाहरुको बृद्धिदर पत्ता लगाई टिपोट गर्न लगाउने र स्तम्भ चित्रमा प्रस्तुत गर्न लगाउने पर्यटकको संख्या घटबढ हुनाका कारण Power Point मा प्रस्तुत गर्न लगाउने	नजिकको कुनै एक होमस्टे (घरवास) को अवलोकन गरी आमागी वर्षको वार्षिक आम्दानी र खर्चको अनुमानित बजेट तयार गर्ने लगाउने। आम्दानी र खर्च घटबढ हुनाका कारण Power Point मा प्रस्तुत गर्न लगाउने

क्र.सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
			विज्ञान	श्वास फेर्ने/नफेर्ने, एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा सर्ने/नसर्ने जीव वा वस्तुको जानकारी दिने खेल वा अभिनय गर्न सघाउने	कक्षाका विद्यार्थीलाई दुई समूहमा विभाजन गरी विद्यालयको हातामा पाइने १०/१० वटा सजीव र निर्जिव वस्तु सङ्कलन गर्न लगाई तीनका विशेषताका आधारमा फरक छुट्याउन लगाउने	विद्यार्थीहरुलाई जैविक विविधता संरक्षणले पर्यटनको संख्या वृद्धिमा पु-याउने योगदान झल्किने वुँदा तयार गरी कक्षाकोठामा प्रस्तुत गर्न लगाउने	विद्यालयको नजिक रहेका जैविक विविधतायुक्त क्षेत्र, जलाधार क्षेत्र, वन जंगलको अवलोकन गराई प्रतिवेदन तयारी र कक्षाकोठामा प्रस्तुत गर्न लगाउने (यसमा राष्ट्रिय निकुञ्ज वा सम्बन्धित विज्ञहरुको सहयोग लिन सकिने) जैविक विविधता संरक्षणले पर्यटनको संख्या वृद्धिमा पु-याउने योगदान झल्किने नाटक प्रस्तुत गर्न लगाउने	विद्यालयको नजिक रहेका जैविक विविधतायुक्त क्षेत्र, जलाधार क्षेत्र, वन जंगलको अवलोकन गराई हालको अवस्था र स्थानीय बासिन्दाको बीच द्वन्द न्यूनीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदन तयारी गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने (यसमा राष्ट्रिय निकुञ्ज वा सम्बन्धित विज्ञहरुको सहयोग लिन सकिने) जैविक विविधता संरक्षणले पर्यटनको संख्या वृद्धिमा पु-याउने योगदान झल्किने नाटक प्रस्तुत गर्न लगाउने	विद्यालयको नजिक रहेका जैविक विविधतायुक्त क्षेत्र, जलाधार क्षेत्र, वन जंगलको अवलोकन गराई हालको अवस्था र स्थानीय बासिन्दाको बीच द्वन्द न्यूनीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी प्रस्तुत गर्न लगाउने (यसमा राष्ट्रिय निकुञ्ज वा सम्बन्धित विज्ञहरुको सहयोग लिन सकिने) जैविक विविधता संरक्षणले पर्यटनको संख्या वृद्धिमा पु-याउने योगदान झल्किने नाटक प्रस्तुत गर्न लगाउने
			भाषा विषय	आफूले भेटेका कुनै पाँचजना साथीहरुको नाम बताउन लगाउने	पर्यटकिय क्षेत्रमा भेटेका पाँचजना पाहुनाहरुको नाम, ठेगाना र उमेर बताउन लगाउने	कुनै पर्यटकिय क्षेत्रको चित्र कोर्ने तथा प्रस्तुत गर्न लगाउने	नजिकको पर्यटकिय क्षेत्रको परिचय पुस्तिका तयार पार्न लगाउने	भरतपुर महानगरको विकासमा पर्यटनको महत्व सम्बन्धी निबन्ध प्रतियोगिता प्रस्तुत गर्न लगाउने	भरतपुर महानगरलाई उत्कृष्ट पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा चिनाउन उपयुक्त शीर्षकमा वक्तृत्वकला प्रतियोगिता आयोजना र सञ्चालन गर्न लगाउने

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
३	कला, साहित्य र संस्कृति		सामाजिक	कला, साहित्य र संस्कृति प्रति आस्था जगाउने/ झल्काउने भिडियो प्रदर्शन गरी गर्ने छलफल गराउने, देखेका कुराहरु भन्न लगाउने	विद्यालय नजिकको समुदायसँग सम्बन्धित कला, साहित्य र संस्कृति प्रति आस्था जगाउने/ झल्काउने भिडियो प्रदर्शन गरी विद्यार्थीले देखेका वा अनुभव गरेका कुरा र भिडियोमा देखेका कुराहरुमा मिल्ने पक्षहरु अभिव्यक्त गर्न लगाउने	स्वतन्त्र चित्रकला बनाउन लगाउने, तोकिएका दिनहरुमा जातजातीहरुको विविधता पहिचान झल्काउने पोशाकमा विद्यालय आइ आफूले लगाएको पोशाकको नाम मञ्चबाट बिद्यार्थीहरुलाई भन्न लगाउने वा त्यस्ता पर्वसँग सम्बन्धित समुदायका कार्यक्रमहरुमा सहभागी गराउने	आफूले मनाउने चाडपर्वको वारेमा झाँकी प्रस्तुत गर्न लगाउने, विद्यालय रहेको समुदायका विभिन्न जातजातीका अभिभावक समुह वा आमा समुहलाई आफ्नो सांस्कृतिक पहिरन सहित विद्यालयमा आमन्त्रण गरी पोशाक पहिरनका बारेमा बालबालिकालाई जानकारी गराउने अन्तर्क्रिया सञ्चालन गर्ने वा नजिकको थारु/तामाङ/चेपाङ/ मगर/गुरुङ/दराई/ बोटे/कुमाल आदीका संग्रहालय अवलोकन गराई प्रतिवेदन पेश गर्न परियोजना कार्य गराउने	आफूले मनाउने चाडपर्वको वारेमा झाँकी प्रस्तुत गर्न लगाउने, सम्बन्धित विषय विज्ञ (स्रोतव्यक्ती)हरुसँग विद्यार्थीहरुको अन्तरक्रिया गराउने र नेपालमा रहेको सांस्कृतिक विविधता बारे अन्तर्क्रिया गराउने विद्यालय रहेको समुदायका विभिन्न जातजातीका अभिभावक समुह वा आमा समुहलाई आफ्नो सांस्कृतिक पहिरन सहित विद्यालयमा आमन्त्रण गरी पोशाक पहिरनका बारेमा बालबालिकालाई जानकारी गराउने अन्तर्क्रिया सञ्चालन गर्ने वा नजिकको थारु/तामाङ/ चेपाङ/मगर/गुरुङ/दराई/ बोटे/कुमाल आदीका संग्रहालय अवलोकन गराई प्रतिवेदन पेश गर्न परियोजना कार्य गराउने	आफूले मनाउने चाडपर्वको वारेमा झाँकी प्रस्तुत गर्न लगाउने, सम्बन्धित विषय विज्ञ (स्रोतव्यक्ती)हरुसँग विद्यार्थीहरुको अन्तरक्रिया गराउने र नेपालमा रहेको सांस्कृतिक विविधता बारे अन्तर्क्रिया गराउने विद्यालय रहेको समुदायका विभिन्न जातजातीका अभिभावक समुह वा आमा समुहलाई आफ्नो सांस्कृतिक पहिरन सहित विद्यालयमा आमन्त्रण गरी पोशाक पहिरनका बारेमा बालबालिकालाई जानकारी गराउने अन्तर्क्रिया सञ्चालन गर्ने वा नजिकको थारु/ तामाङ/चेपाङ/मगर/गुरुङ/ दराई/बोटे/कुमाल आदीका संग्रहालय अवलोकन गराई प्रतिवेदन पेश गर्न परियोजना कार्य गराउने

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
			गणित	कक्षाकोठामा भएको शैक्षिक सामग्रीको गणना गर्न लगाउने	खेर गएका सामग्रीको प्रयोग गरी विभिन्न वस्तुको आकार बनाउन लगाउने	विभिन्न गणितीय आकारहरुको चित्र बनाउने र प्रस्तुत गर्न लगाउने, जातजातीको पहिचान झल्किने पोशाकमा विद्यालयमा उपस्थित विद्यार्थीहरुको विवरण तयार गरी विभिन्न गणितीय अभ्यास गराउने	वरपर देखेका वा अनुभव गरेका वस्तुहरुको अनुमानित मुल्य प्रस्तुत गर्न लगाउने, जातजातीको पहिचान झल्किने पोशाकमा विद्यालयमा उपस्थित विद्यार्थीहरुको विवरण तयार गरी भाषा, लिङ्ग, जातजाती आदिको आधारमा विविध समूह निर्माण गरी प्रस्तुत गर्ने लगायतका परियोजना कार्य गर्न लगाउने	क्यालेण्डरको अध्ययन गरी वर्ष भरीका चाडवाडहरुको तिथि मितिको सूची बनाउने, विद्यालय पुस्तकालयको अवलोकन गरी कुन लेखकको कतिवटा कृतिहरु रहेछन्? संख्यामा सबैभन्दा बढी/कम/अन्तर, औषत, स्तम्भ चित्रबाट प्रस्तुत गर्ने लगायतका सम्भावित कार्यहरु सहितको परियोजना कार्य गराउने	क्यालेण्डरको अध्ययन गरी वर्ष भरीका चाडवाडहरुको तिथि मितिको सूची बनाउने, विद्यालय पुस्तकालयको अवलोकन गरी पुस्तकालयका प्रयोगकर्ताका आधारमा उमेर, लिङ्ग, जातजाती, कक्षा आदिको बारेमा मध्यक, मध्यिका, बहुलक, विस्तार, स्तम्भचित्र, वृतचित्र लगायतका सम्भावित कार्यहरु सहितको परियोजना कार्य गराउने
			विज्ञान	विद्यालय नजिकको लघु चिडियाखाना/ संग्रहालय / म्युजियम आदी भ्रमण गराउने र त्यहाँ देखेका कुराहरु भन्न लगाउने	विद्यालय नजिकको लघु चिडियाखाना/ संग्रहालय / म्युजियम आदी भ्रमण गराउने र त्यहाँ देखेका कुराहरु भन्न र लेख्न लगाउने	विद्यालय नजिकको लघु चिडियाखाना/संग्रहालय /म्युजियम आदी भ्रमण गराउने र त्यहाँ देखेका कुराहरुलाई चित्रबाट प्रस्तुति गर्न लगाउने	कला, साहित्य र सांस्कृतिक झल्किने हस्तकला/पेपरक्राफ्ट प्रतिस्पर्धा गराउने	कला, साहित्य र सांस्कृतिक विविधता झल्काउने सामग्री प्रदर्शन गर्न लगाउने	कला, साहित्य र सांस्कृतिक विविधता झल्काउने सामग्री प्रदर्शन गर्न लगाउने

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
			भाषा विषय	विद्यार्थीलाई आफ्नो र साथीहरुको नाम भन्न लगाउने कक्षागत रुपमा विभिन्न चाडपर्वसँग सम्बन्धित गायन/नृत्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने	विद्यार्थीलाई आफ्नो नाम थर, आफ्नो घरका परिवारको नाम थर र चाडपर्वको सूची भन्न र लेख्न लगाउने कक्षागत रुपमा विभिन्न चाडपर्वसँग सम्बन्धित गायन/नृत्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने	विद्यार्थीबाट विभिन्न समुदायमा मनाइने चाइपर्वको सूची बनाइ कक्षाकोठामा प्रस्तुत गर्न लगाउने, कक्षागत रुपमा विभिन्न चाडपर्वसँग सम्बन्धित गायन/नृत्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने	आफूले मनाउने चाडवाडको बारेमा तीन मिनेटको प्रतिस्पर्धात्मक वक्तृत्वकला कार्यक्रम राख्ने, निमन्त्रणा कार्ड तयारी, भिडियो प्रस्तुत गरी समूहगत छलफल गराउने तथा निष्कर्ष प्रस्तुत गर्न लगाउने समुदायका प्रतिष्ठित जेष्ठ नागरिक तथा स्थानीय भाषा संस्कृतिका जानकार व्यक्तित्वहरुलाई विद्यालयमा आमन्त्रण गरी विद्यार्थीसँग अन्तर्क्रिया आयोजना र सञ्चालन गर्ने।	कला, साहित्य र संस्कृतिसँग सम्बन्धित सन्देशमूलक नाटक प्रस्तुत गर्न लगाउने तथा वक्तृत्व / निबन्ध प्रतियोगिता आदि आयोजना र सञ्चालन गर्न लगाउने समुदायका प्रतिष्ठित जेष्ठ नागरिक तथा स्थानीय भाषा संस्कृतिका जानकार व्यक्तित्वहरुलाई विद्यालयमा आमन्त्रण गरी विद्यार्थीसँग अन्तर्क्रिया आयोजना र सञ्चालन गर्ने। अन्तर्क्रियाबाट हाँसिल भएका सिकाईको लिखित प्रतिवेदन बिद्यार्थीबाट प्रस्तुत गर्न लगाउने।	कला, साहित्य र संस्कृतिसँग सम्बन्धित सन्देशमूलक नाटक प्रस्तुत गर्न लगाउने तथा वक्तृत्व / निबन्ध प्रतियोगिता आदि आयोजना र सञ्चालन गर्न लगाउने समुदायका प्रतिष्ठित जेष्ठ नागरिक तथा स्थानीय भाषा संस्कृतिका जानकार व्यक्तित्वहरुलाई विद्यालयमा आमन्त्रण गरी विद्यार्थीसँग अन्तर्क्रिया आयोजना र सञ्चालन गर्ने। अन्तर्क्रियाबाट हाँसिल भएका सिकाईको लिखित प्रतिवेदन बिद्यार्थीबाट प्रस्तुत गर्न लगाउने।

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
४	नेतृत्व विकास तथा सञ्चार सिप र सूचना प्रविधि			मोनिटर बनाउने, स-स्वर बाचन सिप, शव्दहरुको ड्रिल प्रस्तुति गर्न लगाउने, विद्युतीय सामग्रीहरु चिन्ने र नाम तथा काम बताउने।	पालैपालो समूह नेता, मनिटर बनाउने र कक्षाकोठाको नियम बनाउने, आवश्यक परेको भिडियो Youtube मा खोज्न खोजी प्रस्तुत गर्न लगाउने।	हरेक दिन कसैको भनाइ र कथन उद्धरण (कोटेशन) प्रस्तुत गर्न लगाउने, समाचार संकलन र वाचन गर्ने तथा मोवाइल एप प्रयोग गर्न लगाउने।	पालैपालो प्रार्थना सभा सञ्चालन गर्न लगाउने, घटना / विवरण प्रस्तुत गर्न लगाउने, बालक्लव/स्काउट/जु रे स गठन गरी विद्यालय/टोल/समुदायमा वृक्षारोपण / सरसफाई / सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने र मोवाइल, एप प्रयोग गर्ने तथा स्लाइड डिजाइन, प्रस्तुतिका साथै इमेल गर्न लगाउने। उद्घोषण कला विकासका लागि शिक्षकले प्रशिक्षण गर्ने।	वडा समिति, वडा शिक्षा समिति, वि.व्य.स., शिक्षक अभिभावक संघ आदिका पदाधिकारीहरुसँगको अन्तर्वार्ता र अन्तरक्रिया गराउने एवं बालक्लव/स्काउट/जु रे स / गणित क्लव/विज्ञान क्लव/अंग्रेजी क्लव/ सामाजिक क्लव/ नेपाली क्लव/सदन विभाजन गठन एवं क्रियाशिलता र मोवाइल एप प्रयोग गर्ने तथा स्लाइड डिजाइन गरी प्रस्तुति साथै इमेल गर्न लगाउने। यस्ता कार्यक्रमको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको जिम्वेवारी विद्यार्थीहरुलाई दिने र शिक्षकले सहजीकरण तथा मुल्याङ्कन गर्ने। विभिन्न सञ्चार माध्यम (अनलाइन, रेडियो, टि.भी., आदी) बाट हप्ता भरीका मुख्य समाचार संकलन गरी कक्षाकोठामा साप्ताहिक समाचार तयारी र प्रस्तुत गर्न लगाउने। उद्घोषण कला विकासका लागि शिक्षकले प्रशिक्षण गर्ने। विद्यालयले विज्ञान शिक्षकको नेतृत्वमा वर्षको कम्तिमा एक पटक विज्ञान प्रदर्शनी आयोजना गर्ने	वडा समिति, वडा शिक्षा समिति, वि.व्य.स., शिक्षक अभिभावक संघ आदिका पदाधिकारीहरुसँगको अन्तर्वार्ता र अन्तरक्रिया गराउने एवं बालक्लव/स्काउट/जु रे स / गणित क्लव/विज्ञान क्लव/अंग्रेजी क्लव/ सामाजिक क्लव/ नेपाली क्लव/ सदन विभाजन गठन एवं क्रियाशिलताका साथै विद्यालयमा आवश्यक पर्ने विभिन्न योजनाहरु बनाइ विभिन्न कक्षामा प्रस्तुति गर्ने र मोवाइल एप प्रयोग गर्ने तथा स्लाइड डिजाइन, प्रस्तुतिका साथै इमेल गर्न लगाउने। video record गर्ने र Editing गरी प्रस्तुति गर्न लगाउने।यस्ता कार्यक्रमको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको जिम्वेवारी विद्यार्थीहरुलाई दिने र शिक्षकले सहजीकरण तथा मुल्याङ्कन गर्ने। विभिन्न सञ्चार माध्यम (अनलाइन, रेडियो, टि.भी., आदी) बाट हप्ता भरीका मुख्य समाचार संकलन गरी कक्षाकोठामा साप्ताहिक समाचार तयारी र प्रस्तुत गर्न लगाउने। उद्घोषण कला विकासका लागि शिक्षकले प्रशिक्षण गर्ने। विद्यालयले विज्ञान शिक्षकको नेतृत्वमा वर्षको कम्तिमा एक पटक विज्ञान प्रदर्शनी आयोजना गर्ने

क्र.सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
५	विपद् व्यवस्थापन र प्राथमिक उपचार			विपद् व्यवस्थापन र प्राथमिक उपचार संग सम्बन्धित भिडियो प्रदर्शन, जेब्राक्रसिङ्ग बाट बाटो काट्ने अभिनय गर्न लगाउने। विद्यालयमा गमलामा फूल रोप्न लगाउने।	विपद् व्यवस्थापन र प्राथमिक उपचारसंग सम्बन्धित अभिनय प्रदर्शन विद्यालयमा जोखिम क्षेत्रको जानकारी, विद्युतीय दुर्घटना, भान्सा सुरक्षा सम्बन्धी भिडियो प्रदर्शन, जेब्राक्रसिङ्ग बाट बाटो काट्ने अभिनय गर्न लगाउने। विद्यालयमा गमलामा फूल रोप्न लगाउने र सोको संरक्षण गोडमेल, रेखदेख गर्न लगाउने।	विद्यालयमा जोखिम क्षेत्र पहिचान र जानकारी तटबन्धन, वृक्षारोपण, सामुदायिक बन अवलोकन, विद्युतीय दुर्घटना, भान्सा सुरक्षा सम्बन्धी भिडियो प्रदर्शन, ट्राफिक चिन्ह र वत्तीहरुको जानकारी र जेब्राक्रसिङ्ग बाट बाटो काट्ने अभिनय गर्न लगाउने। विद्यालयको हातामा फूलनस्पती तथा उपयोगी व रोप्न लगाउने र सोको संरक्षण गोडमेल, रेखदेख गर्न लगाउने।	विद्यालयमा जोखिम क्षेत्र पहिचान र जानकारी तटबन्धन, वृक्षारोपण, सामुदायिक वन अवलोकन र तटबन्धन, वृक्षारोपण कार्यमा सहभागी विपद जोखिम न्युनिकरणको पूर्वाभ्यास गराउने, विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी वक्तृत्वकला प्रतियोगिता, विभिन्न जोखिम (चट्याङ्ग, विद्युतीय दुर्घटना, भान्सा दुर्घटना, बाढी पहिरो लगायत) व्यवस्थापन र सुरक्षा सम्बन्धी समाचार लेखन, अभिनय प्रस्तुत गर्न लगाउने। विद्यालय हाता भित्र फूल तथा वृक्षारोपण गर्न लगाउने र सोको संरक्षण गोडमेल, रेखदेख गर्न लगाउने।	विपद जोखिम न्युनिकरणको पूर्वाभ्यास गराउने, विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी वक्तृत्वकला प्रतियोगिता, विभिन्न जोखिम (चट्याङ्ग, विद्युतीय दुर्घटना, भान्सा दुर्घटना, बाढी पहिरो लगायत) व्यवस्थापन र सुरक्षा सम्बन्धी समाचार लेखन, अभिनय प्रस्तुति, प्लेकार्ड / नाराहरु निर्माण साथै जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन, --याली प्रस्तुत गर्न लगाउने। विद्यालय वा नजिकका सार्वजनिक जग्गामा महानगर/ वडा/संघसंस्थाको समन्वयमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय गराई वृक्षारोपण गर्न लगाउने र सोको संरक्षण गोडमेल, रेखदेख गर्न लगाउने।	विपद जोखिम न्युनिकरणको पूर्वाभ्यास गराउने, विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी वक्तृत्वकला प्रतियोगिता, विभिन्न जोखिम (चट्याङ्ग, विद्युतीय दुर्घटना, भान्सा दुर्घटना, बाढी पहिरो लगायत) व्यवस्थापन र सुरक्षा सम्बन्धी समाचार लेखन, अभिनय प्रस्तुति, प्लेकार्ड / नाराहरु निर्माण साथै जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन, --याली प्रस्तुति, पोष्टर निर्माण, अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने। विद्यालय वा नजिकका सार्वजनिक जग्गामा महानगर/वडा/संघसंस्थाको समन्वयमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय गराई वृक्षारोपण गर्न लगाउने र सोको संरक्षण गोडमेल, रेखदेख गर्न लगाउने।

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
६	पाक शिक्षा तथा स्वाबलम्बन सिप र उधमशिलता			भाडाकुटी खेल, आफ्नो कपडा मिलाउने, नङ्ग काट्ने, दाँत माझ्ने, सामान सुरक्षित र चप्पल जुत्ता उपयुक्त स्थानमा राख्न लगाउने	सम्बन्धित भिडियो प्रदर्शन घरमा आमालाई सहयोग गर्न प्रोत्साहन, भान्सामा प्रयोग गरेका सामग्रीहरु ठिक ठाँऊमा राख्ने सिप प्रदर्शन, आफ्नो कपडा मिलाउने, सामान सुरक्षित र चप्पल जुत्ता उपयुक्त स्थानमा राख्न लगाउने, नङ्ग काट्ने, दाँत माझ्ने, कपाल कोर्ने, लुगा लगाउने,	घरमा आमालाई भान्सामा सहयोग गर्न प्रोत्साहन, सरसफाई गर्ने, दिवाखाजामा सहयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने, जङ्कफुड (पत्रुखाना) र स्वस्थवर्धक खानाको बीच फरक छुट्याई अभिनयद्वारा प्रस्तुत गर्न लगाउने, कपडा धुने, भाँडा माझ्ने, कपडामा टाँक लगाउने,	घरमा आमालाई भान्सामा सहयोग गर्न प्रोत्साहन, सरसफाई गर्ने, दिवाखाजामा सहयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने, जङ्कफुड (पत्रुखाना) र स्वस्थवर्धक खानाको बीच फरक छुट्याई अभिनयद्वारा प्रस्तुत गर्न लगाउने, कपडा धुने, भाँडा माझ्ने, कपडामा टाँक लगाउने, फूलवारी / करेसावारीको व्यवस्थापन, भान्साको सरसफाई, सियो धागोको प्रयोग गरी सिलाउने, टाँक लगाउने, आइरन लगाउने,	सेल रोटी, कोदो र फापरको रोटी, मकै भुट्ने, म: म:, अचार बनाउन लगाउने घरमा खाना बनाउन सिकाउने र समूहमा तयार गरी वितरण गर्न लगाउने , कपडा धुने, भाँडा माझ्ने, कपडामा टाँक लगाउने, फूलवारी / करेसावारीको व्यवस्थापन, भान्साको सरसफाई, सियो धागोको प्रयोग गरी सिलाउने टाँक लगाउने, आइरन लगाउने,	वार्षिकोत्सव तथा अन्य कार्यक्रममा खाद्य परिकार तयार गर्न , प्रदर्शन गर्न र बिक्री गर्न लगाउने। घरमा खाना बनाइने खाना बनाउन सिकाउने वा उपयुक्त सन्दर्भ पारी फूडफेस्टिवल सञ्चालन गर्न लगाउने र समूहमा तयार गरी वितरण गर्न लगाउने, फूलवारी / करेसावारीको व्यवस्थापन, भान्साको सरसफाई, सियो धागोको प्रयोग गरी सिलाउने टाँक लगाउने, आइरन लगाउने,

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
७	योग ध्यान, प्राकृतिक चिकित्सा मनोविमर्श			हातगोडा खुम्चाएर बस्न सिकाउने, आँखा चिम्म गरी लामो सास लिन सिकाउने र सो सम्बन्धी भिडियो प्रदर्शन गर्ने।	हातगोडा खुम्चाएर बस्न सिकाउने, आँखा चिम्म गरी लामो सास लिन सिकाउने र सो सम्बन्धी भिडियो प्रदर्शन, सामान्य योग अभ्यास जडीबुटीजन्य ५ वटा विरुवाको पात संकलन गर्न लगाउने।	स्थानीय पाठ्यक्रम र अन्य विषयका पाठ्यपुस्तकमा भएका योग र ध्यान विधिहरुको व्यबहारिक योगाभ्यास मनोविमर्श सेवा(मोबाइलको लत, आत्महत्या, मनोसामाजिक समस्या) जडीबुटीजन्य विरुवाको पात संकलन गरी टाँसेर एल्बम निर्माण गर्न लगाउने।	पाठ्यपुस्तकमा भएका योग र ध्यान विधिहरुको व्यबहारिक योगाभ्यास मनोविमर्श सेवा (मोबाइलको लत, आत्महत्या, मनोसामाजिक समस्या) स्थानीय स्तरमा पाइने जडीबुटीजन्य विरुवाको पहिचान गरी यसको उपयोगको बारेमा प्रदर्शनी सञ्चालन गर्न लगाउने।	पाठ्यपुस्तकमा भएका योग र ध्यान विधिहरुको नहरुको व्यबहारिक योगाभ्यास मनोविमर्श सेवा(मोबाइलको लत, आत्महत्या, मनोसामाजिक समस्या) स्थानीय स्तरमा पाइने जडीबुटीजन्य विरुवाको पहिचान गरी यसको उपयोगको बारेमा प्रदर्शनी सञ्चालन गर्न लगाउने।	पाठ्यपुस्तकमा भएका योग र ध्यान विधिहरुको व्यबहारिक योगाभ्यास मनोविमर्श सेवा(मोबाइलको लत, आत्महत्या, मनोसामाजिक समस्या) स्थानीय स्तरमा पाइने जडीबुटीजन्य विरुवाको पहिचान गरी यसको उपयोगको बारेमा प्रदर्शनी सञ्चालन गर्न लगाउने।
८	खेलकुद			उमेर, रुची र मौसम अनुसारका खेलहरु सञ्चालन गर्ने र विद्यार्थीबाट गर्न लगाउने।	उमेर, रुची र मौसम अनुसारका खेलहरु सञ्चालन गर्ने र विद्यार्थीबाट गर्न लगाउने।	उमेर, रुची र मौसम अनुसारका खेलहरु सञ्चालन गर्ने र विद्यार्थीबाट गर्न लगाउने।	विद्यालयले उमेर, रुची र मौसम अनुसारका खेलहरु, आन्तरिक तथा अन्तरविद्यालय खेल प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने गर्न लगाउने। खेलाडीहरुसँग अन्तर्क्रिया गर्न लगाउने।	उमेर, रुची र मौसम अनुसारका खेलहरु, आन्तरिक तथा अन्तरविद्यालय खेल प्रतियोगिता, खेलाडीहरुसँग अन्तर्क्रिया गर्न लगाउने।	उमेर, रुची र मौसम अनुसारका खेलहरु, आन्तरिक तथा अन्तरविद्यालय खेल प्रतियोगिता खेलाडीहरुसँग अन्तर्क्रिया गर्न लगाउने।

क्र.सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
९	स्वम सेवा र समाज सेवा			साथीलाई सहयोग गर्ने, मिलेर बस्ने, समूहमा खाजा खाने क्रियाकलापहरु गराउने	साथीलाई सहयोग गर्ने, मिलेर बस्ने, समूहमा खाजा खाने, कक्षाकोठाको सरसफाई क्रियाकलाप गराउने शिक्षकले दु:ख र आपत विपतमा सहयोग गरेको अभिनय गर्ने विद्यार्थीलाई पनि गर्न लगाउने।	साथीलाई सहयोग गर्ने, मिलेर बस्ने, समूहमा खाजा खाने, कक्षाकोठाको सरसफाई, जन्मदिनको कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने। शिक्षकले दु:ख र आपत विपतमा सहयोग गरेको अभिनय गर्ने विद्यार्थीलाई पनि गर्न लगाउने।	स्वम सेवा र समाज सेवामा प्रोत्साहन, समूहमा खाजा खाने, विद्यालय क्षेत्र तथा कक्षाकोठाको सरसफाई, जन्मदिनको कार्यक्रम सञ्चालन, नजिकको टोलमा सरसफाईको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने। शिक्षकको सहयोगमा दु:ख र आपत विपतमा सहयोग गरेको अभिनय गर्न लगाउने।	मानव आश्रमको अवलोकन गरी स्वमसेवा र समाज सेवामा प्रोत्साहित गर्ने, जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम, विद्यालय क्षेत्र तथा कक्षाकोठाको सरसफाई,जन्मदिनको कार्यक्रम सञ्चालन, नजिकको टोलमा सरसफाईको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने। शिक्षकको सहयोगमा दु:ख र आपत विपतमा सहयोग गरेको अभिनय गर्न लगाउने। बालक्लव/स्काउट/जु रे स/यु रे सको नेतृत्वमा विद्यार्थीबाट यथासक्य न्यूनतम रकम सहयोग जम्मा गरी सामाजिक सेवामूलक संस्था (मानव सेवा अश्रम, बालगृह आदि) वा दु:ख र आपत विपतमा परेकालाई सहयोग गर्न लगाउने।	मानव आश्रमको अवलोकन गरी स्वम सेवा र समाज सेवामा प्रोत्साहित गर्ने, जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम, विद्यालय क्षेत्र तथा कक्षाकोठाको सरसफाई, जन्मदिनको कार्यक्रम सञ्चालन, नजिकको टोलमा सरसफाईको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लगाउने । शिक्षकको सहयोगमा दु:ख र आपत विपतमा सहयोग गरेको अभिनय गर्न लगाउने। बालक्लव/स्काउट/जु रे स/यु रे सको नेतृत्वमा विद्यार्थीबाट यथासक्य न्यूनतम रकम सहयोग जम्मा गरी सामाजिक सेवामूलक संस्था (मानव सेवा अश्रम, बालगृह आदि) वा दु:ख र आपत विपतमा परेकालाई सहयोग गर्न लगाउने।

क्र.सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
१०	भाषिक सिप			गीत गाउन, परिवारको नाम भन्न, चित्र हेरेर संकेतलाई बुझ्ने गरी क्रियाकलाप गराउने	गीत गाउन, परिवारको नाम भन्न, चित्र /ट्राफिक चिन्ह हेरेर संकेतलाई बुझ्ने, साथीहरुको बीच औपचारिक वार्तालापको अभिनय गराउने	विद्यालयमा दिइने अनुपस्थितिका समय, छात्रवृत्तिको निवेदन लेख्न लगाउने	विद्यालयमा दिइने अनुपस्थितिका समय, छात्रवृत्तिको निवेदन लेख्न लगाउने, वडा कार्यालयको अवलोकन गराई पञ्जिकरण सम्बन्धी सरकारी कामकाजमा प्रयोग हुने विभिन्न निवेदन लगायतका कागजातहरु लेख्ने अभ्यास गराउने वडा कार्यालयमा सेवाग्राहीहरुलाई निवेदन, चिठ्ठी, फाराम भरी स्वयंसेवा गर्न लगाउने	विद्यालयमा दिइने अनुपस्थितिका समय, छात्रवृत्तिको निवेदन लेख्न लगाउने, वडा कार्यालयको अवलोकन गराई पञ्जिकरण सम्बन्धी सरकारी कामकाजमा प्रयोग हुने विभिन्न निवेदन लगायतका कागजातहरु लेख्ने अभ्यास गराउने वडा कार्यालयमा सेवाग्राहीहरुलाई निवेदन, चिठ्ठी, फाराम भरी स्वयंसेवा गर्न लगाउने	विद्यालयमा दिइने अनुपस्थितिका समय, छात्रवृत्तिको निवेदन लेख्न लगाउने, वडा कार्यालयको अवलोकन गराई पञ्जिकरण सम्बन्धी सरकारी कामकाजमा प्रयोग हुने विभिन्न निवेदन र नागरिकता तथा राष्ट्रिय परिचय पत्र सम्बन्धी निवेदनहरु लेख्ने अभ्यास गराउने वडा कार्यालयमा सेवाग्राहीहरुलाई निवेदन, चिठ्ठी, फाराम भरी स्वयंसेवा गर्न लगाउने
११	व्यावहारीक गणितीय सिप			कक्षाकोठामा उपलब्ध शैक्षिक सामग्रीहरुको संख्या भन्न लगाउने	पसलमा गएर सामानको मुल्य र रकम तिरे पछि फिर्ता रकमको हिसाव भन्न सक्ने अभ्यास गराउने	विद्युतीय सेवा शुल्क, पानीको विल, सामानको विल तिर्ने क्रियाकलाप गराउने	विद्युतीय सेवा शुल्क, पानीको विल, पसलमा मुल्य सुची, प्रयोग गरिने मिति हेरेर सामान खरिद गर्न लगाउने र सामानको विल तयार गर्न लगाउने	विद्युतीय सेवा शुल्क, पानीको विलमा छुटको रकम निकाल्न, पसलमा मुल्य सुची, प्रयोग गरिने मिति हेरेर सामान खरिद गर्न लगाउने र सामानको विल तयार गर्न लगाउने, एकिकृत सम्पत्ति करको हिसाव गर्न लगाउने, विद्यालयले गणित शिक्षकको नेतृत्वमा वर्षको कम्तिमा एक पटक गणित प्रदर्शनी आयोजना गर्ने	विद्युतीय सेवा शुल्क, पानीको विलमा छुटको रकम निकाल्न, पसलमा मुल्य सुची, प्रयोग गरिने मिति हेरेर सामान खरिद गर्न लगाउने र सामानको विल तयार गर्न लगाउने, एकिकृत सम्पत्ति करको हिसाव गर्न लगाउने, विद्यालयले गणित शिक्षकको नेतृत्वमा वर्षको कम्तिमा एक पटक गणित प्रदर्शनी आयोजना गर्ने

क्र.सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
१२	English	**1) To improve listening skill** a)test listening skill using sound file and listening comprehension exercises b)play listening games c) show the English-speaking videos (film, document, podcast, etc.) and let the students produce a summary d) conduct quiz in English language e) dictogloss activity f) Watching English movies with English subtitles	**1) To improve listening skill** a)test listening skill using sound file and listening comprehension exercises b)play listening games c) show the English-speaking videos (film, document, podcast, etc.) and let the students produce a summary d) conduct quiz in English language e) dictogloss activity f) Watching English movies with English subtitles	**1) To improve listening skill** a)test listening skill using sound file and listening comprehension exercises b)play listening games c) show the English-speaking videos (film, document, podcast, etc.) and let the students produce a summary d) conduct quiz in English language e) dictogloss activity f) Watching English movies with English subtitles	**1) To improve listening skill** a)test listening skill using sound file and listening comprehension exercises b)play listening games c) show the English-speaking videos (film, document, podcast, etc.) and let the students produce a summary d) conduct quiz in English language e) dictogloss activity f) Watching English movies with English subtitles	**1) To improve listening skill** a)test listening skill using sound file and listening comprehension exercises b)play listening games c) show the English-speaking videos (film, document, podcast, etc.) and let the students produce a summary d) conduct quiz in English language e) dictogloss activity f) Watching English movies with English subtitles	**1) To improve listening skill** a)test listening skill using sound file and listening comprehension exercises b)play listening games c) show the English-speaking videos (film, document, podcast, etc.) and let the students produce a summary d) conduct quiz in English language e) dictogloss activity f) Watching English movies with English subtitles	**1) To improve listening skill** a)test listening skill using sound file and listening comprehension exercises b)play listening games c) show the English-speaking videos (film, document, podcast, etc.) and let the students produce a summary d) conduct quiz in English language e) dictogloss activity f) Watching English movies with English subtitles	**1) To improve listening skill** a)test listening skill using sound file and listening comprehension exercises b)play listening games c) show the English-speaking videos (film, document, podcast, etc.) and let the students produce a summary d) conduct quiz in English language e) dictogloss activity f) Watching English movies with English subtitles

क्र.सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
		2) To improve speaking skill a)performing short drama / play in English b) debate contest in English c)oratory contest in English d)Interview of the students e) language games to practice speaking skill f) two minutes – news telling **3) To improve reading skill** a) Reading books in English (novel, stories, biography, poem, etc.), and book review writing b) Use of English Dictionary c) Reader's Club – borrowing and reading books in English	**2) To improve speaking skill** a)performing short drama / play in English b) debate contest in English c)oratory contest in English d)Interview of the students e) language games to practice speaking skill f) two minutes – news telling **3) To improve reading skill** a) Reading books in English (novel, stories, biography, poem, etc.), and book review writing b) Use of English Dictionary c) Reader's Club – borrowing and reading books in English	**2) To improve speaking skill** a)performing short drama / play in English b) debate contest in English c)oratory contest in English d)Interview of the students e) language games to practice speaking skill f) two minutes – news telling **3) To improve reading skill** a) Reading books in English (novel, stories, biography, poem, etc.), and book review writing b) Use of English Dictionary c) Reader's Club – borrowing and reading books in English	**2) To improve speaking skill** a)performing short drama / play in English b) debate contest in English c)oratory contest in English d)Interview of the students e) language games to practice speaking skill f) two minutes – news telling **3) To improve reading skill** a) Reading books in English (novel, stories, biography, poem, etc.), and book review writing b) Use of English Dictionary c) Reader's Club – borrowing and reading books in English	**2) To improve speaking skill** a)performing short drama / play in English b) debate contest in English c)oratory contest in English d)Interview of the students e) language games to practice speaking skill f) two minutes – news telling **3) To improve reading skill** a) Reading books in English (novel, stories, biography, poem, etc.), and book review writing b) Use of English Dictionary c) Reader's Club – borrowing and reading books in English	**2) To improve speaking skill** a)performing short drama / play in English b) debate contest in English c)oratory contest in English d)Interview of the students e) language games to practice speaking skill f) two minutes – news telling **3) To improve reading skill** a) Reading books in English (novel, stories, biography, poem, etc.), and book review writing b) Use of English Dictionary c) Reader's Club – borrowing and reading books in English	**2) To improve speaking skill** a)performing short drama / play in English b) debate contest in English c)oratory contest in English d)Interview of the students e) language games to practice speaking skill f) two minutes – news telling **3) To improve reading skill** a) Reading books in English (novel, stories, biography, poem, etc.), and book review writing b) Use of English Dictionary c) Reader's Club – borrowing and reading books in English	**2) To improve speaking skill** a)performing short drama / play in English b) debate contest in English c)oratory contest in English d)Interview of the students e) language games to practice speaking skill f) two minutes – news telling **3) To improve reading skill** a) Reading books in English (novel, stories, biography, poem, etc.), and book review writing b) Use of English Dictionary c) Reader's Club – borrowing and reading books in English

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
		4) To improve writing skill a)Preparing some food and writing recipe b)Writer's Club – writing poems, essays, stories, etc. in English and reciting c) Preparing charts/ diagrams/tables and interpreting them d) Writing news in English about the concurrent events e) Preparing wall magazine in English	**4) To improve writing skill** a)Preparing some food and writing recipe b)Writer's Club – writing poems, essays, stories, etc. in English and reciting c) Preparing charts/ diagrams/tables and interpreting them d) Writing news in English about the concurrent events e) Preparing wall magazine in English	**4) To improve writing skill** a)Preparing some food and writing recipe b)Writer's Club – writing poems, essays, stories, etc. in English and reciting c) Preparing charts/ diagrams/tables and interpreting them d) Writing news in English about the concurrent events e) Preparing wall magazine in English	**4) To improve writing skill** a)Preparing some food and writing recipe b)Writer's Club – writing poems, essays, stories, etc. in English and reciting c) Preparing charts/ diagrams/tables and interpreting them d) Writing news in English about the concurrent events e) Preparing wall magazine in English	**4) To improve writing skill** a)Preparing some food and writing recipe b)Writer's Club – writing poems, essays, stories, etc. in English and reciting c) Preparing charts/ diagrams/tables and interpreting them d) Writing news in English about the concurrent events e) Preparing wall magazine in English	**4) To improve writing skill** a)Preparing some food and writing recipe b)Writer's Club – writing poems, essays, stories, etc. in English and reciting c) Preparing charts/ diagrams/tables and interpreting them d) Writing news in English about the concurrent events e) Preparing wall magazine in English	**4) To improve writing skill** a)Preparing some food and writing recipe b)Writer's Club – writing poems, essays, stories, etc. in English and reciting c) Preparing charts/ diagrams/tables and interpreting them d) Writing news in English about the concurrent events e) Preparing wall magazine in English	**4) To improve writing skill** a)Preparing some food and writing recipe b)Writer's Club – writing poems, essays, stories, etc. in English and reciting c) Preparing charts/ diagrams/tables and interpreting them d) Writing news in English about the concurrent events e) Preparing wall magazine in English

क्र. सं.	क्षेत्र / कक्षा	क्रियाकलाप	विषय	बालविकास केन्द्र	कक्षा १-३	कक्षा ४-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
		5) To improve vocabulary aspect a)spelling contest b) crossword puzzle c) vocabulary games **6) To improve grammar aspect** a) grammar games b) grammar practice in mobile and computer using the app – quizizz, kahoot, google form, etc.	**5) To improve vocabulary aspect** a)spelling contest b) crossword puzzle c) vocabulary games **6) To improve grammar aspect** a) grammar games b) grammar practice in mobile and computer using the app – quizizz, kahoot, google form, etc.	**5) To improve vocabulary aspect** a)spelling contest b) crossword puzzle c) vocabulary games **6) To improve grammar aspect** a) grammar games b) grammar practice in mobile and computer using the app – quizizz, kahoot, google form, etc.	**5) To improve vocabulary aspect** a)spelling contest b) crossword puzzle c) vocabulary games **6) To improve grammar aspect** a) grammar games b) grammar practice in mobile and computer using the app – quizizz, kahoot, google form, etc.	**5) To improve vocabulary aspect** a)spelling contest b) crossword puzzle c) vocabulary games **6) To improve grammar aspect** a) grammar games b) grammar practice in mobile and computer using the app – quizizz, kahoot, google form, etc.	**5) To improve vocabulary aspect** a)spelling contest b) crossword puzzle c) vocabulary games **6) To improve grammar aspect** a) grammar games b) grammar practice in mobile and computer using the app – quizizz, kahoot, google form, etc.	**5) To improve vocabulary aspect** a)spelling contest b) crossword puzzle c) vocabulary games **6) To improve grammar aspect** a) grammar games b) grammar practice in mobile and computer using the app – quizizz, kahoot, google form, etc.	**5) To improve vocabulary aspect** a)spelling contest b) crossword puzzle c) vocabulary games **6) To improve grammar aspect** a) grammar games b) grammar practice in mobile and computer using the app – quizizz, kahoot, google form, etc.

द्रष्टव्यः यस मार्गदर्शनलाई आधार मानी विद्यालयले सम्बन्धित विषय समिति/विषय शिक्षकको राय परामर्शमा सम्बन्धित विषयको पाठ्यभार र सिकाइ उपलब्धिमा योगदान पुग्ने गरी अन्य सिर्जनात्मक क्रियाकलापहरू निर्धारण गरी शैक्षिक प्रशासन महाशाखामा जानकारी गराई कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ। स्थानीय पाठ्यक्रमका विद्यालय बाहिरका अवलोकन भ्रमण र परियोजना कार्यलाई शुक्रवारका कार्यक्रममा समेट्ने।

नोटः तालिकामा विषय क्षेत्रमा भएका N (नर्सरी), K (के.जी.), 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ले कक्षालाई जनाउँछ।

परिच्छेद - ३

नगर शिक्षा समिति र सम्बद्ध सरोकारवालाको भूमिका

६. निर्देशक समितिः

(१) यस निर्देशिका बमोजिम व्यावहारिक शुक्रबारका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आवश्यक समन्वय र निर्देशनका लागि नगर शिक्षा समिति नै निर्देशक समितिको रुपमा रहनेछ ।

७. निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः

(१) कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने गराउने ।

(२) कार्यक्रमको प्रभावकारिता समीक्षा गर्ने गराउने ।

(३) सामुदायिक बिद्यालयमा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक श्रोत व्यवस्था गर्ने गराउने ।

(४) कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक नीतिगत निर्णय गर्ने ।

(५) कार्यक्रमको बार्षिक प्रगति मूल्याङ्कन गरी आवश्यक मार्गदर्शन गर्ने ।

८. शैक्षिक प्रशासन महाशाखाको भूमिकाः

(१) निर्देशिका कार्यान्वयनका लागि प्रधानाध्यापक/शिक्षकलाई प्रबोधीकरण गर्ने ।

(२) प्रभावकारी सुपरिवेक्षण गर्ने ।

(३) कार्यक्रमको प्रभावकारिता सहित वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन शिक्षा समितिमा पेश गर्ने ।

(४) विद्यालयलाई प्राविधिक सहयोग र सहजीकरण गर्ने ।

(५) आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थाका लागि सरोकारवाला निकाय तथा अन्य संघ संस्थासँग समन्वय गर्ने ।

९. वडा शिक्षा समितिको भूमिकाः

(१) कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने,

(२) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने,

(३) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक आर्थिक, भौतिक स्रोतसाधनको व्यवस्था गर्ने,

(४) कार्यक्रमको उपलब्धिका विषयमा निरन्तर रुपमा विद्यालय र सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया गर्ने ।

१०. विद्यालयको भूमिकाः

(१) विद्यालय व्यवस्थापन समिति, प्रधानाध्यापक, शिक्षक, विद्यार्थी लगायत अभिभावकहरुसँग छलफल गरी कार्ययोजना बनाउने

(२) कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक सबै पक्षको व्यवस्थापन गर्ने,

(३) आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापनका साथै स्थानीय सामग्रीको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिने,

(४) सबै विद्यालयमा स्काउट ट्रुप र जु.रे.स., यु.रे.स. गठन गरी परिचालन गर्ने,

(५) सामाजिक विषय अन्तर्गत खेलकुदका उपयुक्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

(६) सम्बन्धित विषयमा जानकार सामुदायमा रहेका भाषाविद , संस्कृतिकर्मी, खेलकुदविज्ञ, कलाकर्मी, संगीतकार, वातावरण संरक्षणमा संलग्न व्यक्ति, रेडक्रस, स्काउट जस्ता स्वयंस्वी र कल्याणकारी संघसंस्थामा आवद्ध व्यक्तिहरु, निवृत्त सेना, प्रहरी, निजामती कर्मचारी, शिक्षक, मानव अधिकार तथा वालअधिकारका क्षेत्रमा सक्रिय व्यक्तिहरुलाई विधालय वा कक्षामा आमन्त्रित गरी शुक्रवारका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

परिच्छेद - ४

११. विविध

१) यस निर्देशिकामा लेखिए बाहेक पाठ्यक्रमलाई आधार मानी विद्यालयले कक्षाकोठा भित्र र बाहिरका अन्य सिर्जनात्मक तथा रचनात्मक क्रियाकलापहरु पनि सञ्चालन गर्न सक्नेछन ।

२) वडा कार्यालयहरुबाट शिक्षाका लागि छुट्याईने बजेटबाट व्यावहारिक शुक्रबार कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सकिनेगरी बिद्यालयलाई बजेट उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

३) निर्देशिका कार्यान्वयनको क्रममा कुनै वाधा व्यवधान आइपरेमा नगर शिक्षा समितिको निर्णयानुसार हुनेछ ।

आज्ञाले,

नरेन्द्र कुमार राना

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत